

BESLUT

2021-12-13 Dnr: 21/03079

SAKEN

P3 Nyheter, 2021-07-19, kl. 16.00 och *Morgonpasset i P3*, 2021-07-30, inslag om vaccination mot covid-19; fråga om saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGEN

Inslaget i *P3 Nyheter* den 19 juli 2021

I inslaget sa nyhetsuppläsaren följande.

Unga vuxna under 30 år är mindre villiga att vaccinera sig mot covid-19 än resten av befolkningen. Det visar en Novusundersökning som nyligen publicerats. Just unga vuxna är ofta en svår målgrupp att nå ut till, men [Namn] som är en av de som ligger bakom vaccinationskampanjen "Kavla upp" tycker inte att studiens resultat visar att kampanjen misslyckats.

Därefter hördes en inspelning med personen bakom vaccinationskampanjen. Han sa bland annat att det viktigaste inte var vad människor sade sig vilja göra utan vad de faktiskt gjorde. Därefter hördes en artist som engagerat sig i kampanjen. Artisten sa bland annat att det var tråkigt att höra att så många inte ville bidra till samhället. Slutligen hördes en arttonåring som hade vaccinerat sig.

Inslaget i *Morgonpasset i P3* den 30 juli 2021

I inslaget intervjuades Sveriges vaccinsamordnare och programledaren sa inledningsvis bland annat följande.

Det här är ju någon slags ungdomskanal ändå. Vi har ju i alla fall en, försöker att ha en ungdomlig profil. Och jag tänker på. Enligt den Novusundersökning är unga och utrikesfödda mindre benägna att ta vaccinet. [...] Blir du oroad av den fakten?

Vaccinsamordnaren svarade bland annat att det var oroande, men att han inte var förvånad. Därefter fortsatte intervjun om vaccinering mot covid-19.

ANMÄLAN

Anmälaren anför att det i *P3 Nyheter* sades att unga vuxna hade lägre vaccinationsvilja än äldre. Informationen byggde på en Novusundersökning om attityder till vaccination i utsatta områden i Sverige.

Av Novusundersökningen framgår att unga i utsatta områden har relativt låg vaccinationsvilja. I inslagen framställdes det dock som att den lägre vaccinationsviljan gällde unga generellt. Anmälaren kontaktade Sveriges Radio AB (SR) om detta som svarade att de skulle uppdatera informationen men anmälaren har inte hört någon rättelse i sändning.

I *Morgonpasset* elva dagar senare sades det återigen att unga och människor i utsatta områden hade relativt låg vaccinationsvilja. Anmälaren kontaktade SR även om detta fel men har inte hört någon rättelse i sändning.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att inslagen överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Vaccinationsgraden och vaccinationsvilja i befolkningen är en viktig fråga med stort allmänintresse. När vaccinationerna mot covid-19 öppnades för yngre blev det naturligt att bevaka hur vaccinationsviljan ser ut i just den gruppen. P3 har många yngre lyssnare och valde i sändningen kl. 16.00 att lyfta fram uppgifterna i rapporten om gruppen under 30 år. Att smittspridningen delvis följt ett socioekonomiskt mönster där mer utsatta grupper och områden hade en större smittspridning gör att det även finns ett stort allmänintresse och nyhetsvärde i att beskriva och rapportera om kunskapsläget och vaccinationsviljan även inom den gruppen. Det var därför självklart för *P3 Nyheter* att belysa det.

Den anmälda rapporteringen grundar sig som nämnts ovan på Novusrapporten "Perspektiv 2021". I den framgår, under slutsatser på sidan 13, följande.

Majoriteten av boende i utsatta områden kommer att ta vaccinet om de får ett vaccineringserbjudande. Vaccinationsviljan är dock lägre bland utrikesfödda och bland de som bor i särskilt utsatta områden. Även i gruppen yngre är viljan lägre.

Lite längre ner i texten på sidan 14 kan man läsa att den låga vaccinationsviljan i utsatta områden kan förklaras med att "utsatta områden i högre grad består av två grupper med lägre vaccinationsvilja än allmänheten i stort: unga och utrikesfödda".

I rapporten gör man på flera ställen en uppdelning mellan unga under 30 och utrikesfödda som två separata grupper. Det görs även när man i studien redovisar svar på andra frågor än vaccinationsvilja exempelvis i svaren gällande "demokrati"

och ”viktigaste frågor”. Uppgifterna i Novus rapport bygger på flera undersökningar, främst en studie där Novus ställt frågor till personer i 60 utsatta områden. Ur den har Novus sedan gjort en indelning i undergrupper där unga under 30 år är en kategori. SR har varit i kontakt med personen som är ”research executive” på Novus och frågat henne om vad de allmänna resonemangen om gruppen ungas vaccinationsvilja i studien grundar sig på. Enligt henne grundar den sig i Novus coronaundersökningar som genomfördes i augusti, november och december år 2020.

SR kan inte se att uppgifterna i rapporteringen skulle varit felaktiga med hänvisning till uppgifterna i rapporten och mot bakgrund av de uppgifter som Novus senare lämnat till programbolaget.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SR ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (12 § andra stycket i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I inslaget i *P3 Nyheter* sa nyhetsuppläsaren att en Novusundersökning visat att unga vuxna under 30 år är mindre villiga att vaccinera sig mot covid-19 än resten av befolkningen. I inslaget i *Morgonpasset* sa programledaren att unga och utrikesfödda enligt en Novusundersökning är mindre benägna att ta vaccinet. Granskningsnämnden konstaterar att SR mot bakgrund av vad som framgår i den aktuella Novusundersökningen har visat tillräckligt stöd för uppgifterna i inslagen. De strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Helena Rosén Andersson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Tamara Mivelli.

För granskningsnämnden

Helena Rosén Andersson